

**Projekt ESS: Strokovna podpora informativno svetovalni dejavnosti in vrednotenju
neformalno pridobljenega znanja 2016–2022**

Podaktivnost 1: Razvoj strokovnih gradiv, programov in novih pristopov

PRIPOMOČEK ZA PRIPRAVO MNENJA IN POVRATNE INFORMACIJE V POSTOPKU VREDNOTENJA DIGITALNE KOMPETENCE

Po e-vprašalniku za vrednotenje digitalne kompetence (ACS, 2020)

(Za svetovalce v postopkih vrednotenja)

Andragoški center Slovenije, april 2020

**PRIPOMOČEK ZA PRIPRAVO MNENJA IN POVRATNE INFORMACIJE V POSTOPKU VREDNOTENJA
DIGITALNE KOMPETENCE**

Gradivo pripravila:

Vera Mlinar

Pri pripravi so sodelovali:

Andrej Cetinski, Alja Gladek, Urška Pavlič, mag. Tanja Vilič Klenovšek

Andragoški center Slovenije, april 2020

Kazalo

1 Uvod: pomen ključnih kompetenc	4
2 Digitalna kompetenca kot ena od ključnih kompetenc.....	5
3 Priprava mnenja in povratne informacije o ovrednoteni digitalni kompetenci	7
3.1 Splošna opredelitev digitalne kompetence	8
3.2 Opisi za posamezno raven za pripravo mnenja.....	8
3.3 Opisi digitalne kompetence za oblikovanje povratne informacije.....	10
Priloga: Preglednica z opisi digitalne kompetence na treh ravneh (osnovni uporabnik, samostojni uporabnik, usposobljeni uporabnik)	12
Viri.....	14

1 Uvod: pomen ključnih kompetenc

Za uspešnost na vseh življenjskih in delovnih področjih so ključne kompetence nujno potrebne. Težko si namreč predstavljamo, da bi zaposleni ustrezno upravljali računalniško voden stroj brez temeljnega računalniškega znanja, da bi se ustrezno sporazumeval s priseljenci na delovnem mestu brez razvite kompetence kulturne zavesti in zmožnosti spremljanja drugačnosti, predvsem drugače mislečih, da bi samostojno in odgovorno opravljali delo ter iskal nove rešitve brez podjetnostne kompetence in znal gospodarno ravnati z materiali brez ustrezno razvite matematične kompetence. Poudariti pa je potrebno, da za uspešno opravljanje dela ključne kompetence, brez poklicnih, nimajo prave uporabne vrednosti. Enako pa je tudi nasprotno – tudi poklicne kompetence ne morejo biti ustrezno razvite in uporabljene v delovnem procesu brez ključnih kompetenc. Po **Priporočilih Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje** (2018) so ključne kompetence tiste, ki jih vsi posamezniki potrebujejo na vseh življenjskih in delovnih področjih. Tudi Evropski steber socialnih pravic, ki določa celo vrsto pravic, opredeljuje med drugim tudi pravico do pridobivanja in ohranjanja znanja in spretnosti, ki omogočajo popolno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela, v katero lahko uvrstimo razvoj tako poklicnih kot ključnih kompetenc.

Ko govorimo o razvoju kompetenc, govorimo o razsežnosti vseživljenjskega učenja, saj njihov razvoj ni omejen le na obdobje šolanja, razvijajo se vse življenje – od zgodnjega otroštva, do obdobja odraslosti. Tako kot štejejo vsa življenjska obdobja, v katerih se kompetence razvijajo, tako štejejo tudi vsa okolja, v katerih so te pridobljene – formalno, neformalno in priložnostno. Velikokrat je ravno neformalno in priložnostno polje idealno za razvoj kompetenc, saj so odrasli pripravljeni nameniti veliko časa in truda dejavnostim, ki jih zanimajo, a vseeno je poudarek še vedno na kompetencah, pridobljenih formalno in na delovnem mestu. Za vse druge kompetence večina odraslih še vedno meni, da niso tako pomembne, da bi jih lahko uveljavljali.

V nasprotno pa nas prepričajo Priporočila Sveta, ki poudarjajo, da so **vse ključne kompetence enako pomembne**, saj vsaka od njih prispeva k uspešnemu življenju v družbi. Med seboj se pri uporabi v različnih okoljih povezujejo in prepletajo, nekatere pa so del vseh ključnih kompetenc, kot npr. kritično mišljenje, reševanje problemov, timsko delo, sporazumevanje in pogajalske spretnosti, analitične spretnosti, ustvarjalnost in medkulturne spretnosti. Delovanje posameznika je, tako v socialnem kot delovnem okolju, brez razvitih ključnih kompetenc skoraj nemogoče, saj so nepogrešljive pri razvoju posameznika v aktivnega in demokratičnega državljana.

Zaradi pomena razvitosti ključnih kompetenc je Evropski svet pripravil referenčni okvir ključnih kompetenc, katerega poglavitni cilji so:

- določiti in opredeliti ključne kompetence, ki so potrebne za zaposljivost, osebno izpolnitev in zdravje, aktivno in odgovorno državljanstvo ter socialno vključevanje,

- zagotoviti evropsko referenčno orodje za oblikovalce politik, ponudnike izobraževanja in usposabljanja, pedagoške delavce, svetovalce, delodajalce, javne zavode za zaposlovanje ter same učence;
- podpirati prizadevanja na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni za spodbujanje razvoja kompetenc v sklopu vseživljenjskega učenja (Mlinar, 2019).

2 Digitalna kompetenca kot ena od ključnih kompetenc

Na Andragoškem centru Slovenije smo pomen razvijanja ključnih kompetenc poudarjali tudi skozi projekt Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014, ki sta ga financirali Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport. Poglavitni cilj projekta je bil razvoj in implementacija modelov in orodja za ugotavljanje ter priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja in izkušenj v omrežju izobraževalnih organizacij za odrasle, v okviru katerih si odrasli pridobijo mnenje o ovrednotenih znanjih, spretnostih in kompetencah za različne namene.

Poudarek je bil na vrednotenju ključnih kompetenc, ki je odraslemu omogočal:

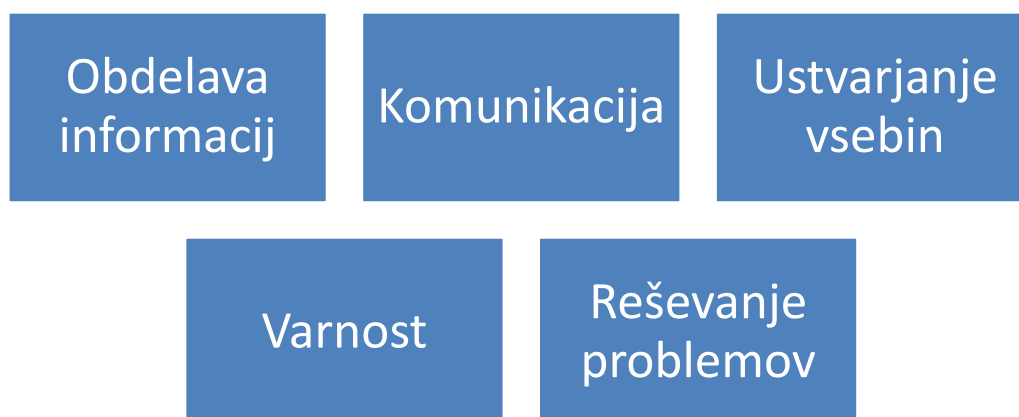
- dokumentirati, v kakšnem obsegu in na kateri ravni ima razvito ovrednoteno ključno kompetenco (v obliki mnenja),
- ugotoviti, v kolikšni meri je kompetenca razvita ter kje so bistvene vrzeli in kako jih odpraviti (v obliki povratne informacije).

V podporo delu svetovalcev smo tako v okviru projekta razvili orodja za vrednotenje ključnih kompetenc, med drugim tudi *Vprašalnik in smernice za vrednotenje kompetence digitalna pismenost (2013)*. Vprašalnik omogoča ugotavljanje, koliko je odrasli vajen uporabe računalnika in glavnih računalniških aplikacij – iskanja, zbiranja, obdelave in uporabe informacij pri delu in v prostem času ter kako kritično zna ločevati med realnim in virtualnim svetom. Pri razvoju vprašalnika smo izhajali predvsem iz standardov znanj, spretnosti in kompetenc v programu Računalniška pismenost za odrasle ter zahtev za pridobitev potrdila European Computer Driving Licence (ECDL) saj smo na tak način želeli doseči večjo transparentnost mnenja, pridobljenega v postopku vrednotenja.

Izkušnje svetovalcev iz prakse so v zadnjih dveh letih pokazale na potrebo po nadgradnji oziroma posodobitvi Vprašalnika za vrednotenje digitalne kompetence iz leta 2013.

Sodelavci ACS smo preučili različne možnosti za nadgradnjo in pripravo posodobljenega vprašalnika za vrednotenje digitalne kompetence ter se odločili, da za osnovo novega vprašalnika, vzamemo kar obstoječo **Europass prilogo Digitalne kompetence – Samoocenjevalna lestvica**.

Pri pregledu različnih vprašalnikov in strokovnih gradiv smo ugotovili, da Europass-ova ocenjevalna lestvica celostno zajame vsebino digitalne kompetence sodobnega časa in sicer vključuje vsebine o rabi IKT na **petih ključnih področjih**:

Uporaba digitalne kompetence se vrednoti na **treh ravneh zahtevnosti**:

Sodelavci ACS smo se odločili, da se kot e-orodje pripravi vprašalnik, ki vključuje vse tri ravni in sicer na način, da lahko odrasli odgovarja tudi ločeno le za posamezno raven. Torej, odrasli ima možnost, da izpolnjuje vprašalnik le na eni ravni zahtevnosti, lahko pa začne z ocenjevanjem na eni ravni in glede na dosežen rezultat na posamezni ravni, nadaljuje (samo)ocenjevanje na naslednji ravni.

Izjave v vprašalniku odrasli ocenjuje s tremi ocenami, in sicer: Ne drži zame (0), Delno drži zame (1), Drži zame (2).¹

V nadaljevanju pa smo za svetovalce v postopkih vrednotenja digitalne kompetence po novem **e-Vprašalniku za vrednotenje digitalne kompetence** (ACS, 2020), pripravili strokovne usmeritve, ki bodo v pomoč pri pripravi mnenja in povratne informacije.

¹ Metodologija točkovanja je ostala nespremenjena kot pri Vprašalniku za vrednotenje digitalne kompetence iz leta 2013 (ACS, 2013).

3 Priprava mnenja in povratne informacije o ovrednoteni digitalni kompetenci

Za lažjo **pripravo mnenja ali za izrekanje povratne informacije** o razvitosti digitalne kompetence odraslega je potrebno posamezne sklope pogledati kot smiselno celoto.

Pred priporočili o tem, kako ocene trditev iz vprašalnika prevesti v mnenje ali povratno informacijo pa bomo le na kratko ponovili razliko med enim in drugim zapisom. Postopek vrednotenja, ki ga izvajate za vaše odrasle se lahko zaključi z zapisom mnenja ali povratne informacije.

Mnenje pripravite takrat, ko odrasli izkaže, da ima razvito kompetenco, ki ste jo vrednotili, pripravite pa ga lahko tudi v primeru, ko izkaže razvitost določenega dela kompetence. Bistveno je, da je v mnenju zapisano le tisto, kar je odrasli izkazal kot ustrezno razvito, ne zapisujejo pa se pomanjkljivosti, ki jih je potrebno še nadgraditi ali odpraviti. Mnenje ima namreč **značilnosti dokazila v postopkih vrednotenja**, kar pomeni, da ga lahko odrasli uporabi za dokazovanje lastnih znanj, spretnosti in kompetenc za različne namene npr. pridobitev zaposlitve, napredovanje ali tudi kot dokazilo v formalnih postopkih vrednotenja npr. pri ponovnem vpisu v izobraževanje ali nadaljevanje izobraževanja, za pridobitev NPK,...

Navedeno boste smiselno upoštevali tudi pri pripravi mnenja o razvitosti digitalne kompetence. Pri pripravi mnenja je potrebno zapisati le tiste kategorije, ki jih je odrasli pri vrednotenju izkazal kot razvite, pogledati je potrebno tudi raven razvitosti digitalne kompetence. Pri tem se upošteva, da vsaka višja raven vključuje tudi izjave nižje ravni.

Včasih pa odrasli, ki vstopa v postopek vrednotenja, želi pridobiti le **povratno informacijo** o tem, **kje v določenem trenutku je**, kar zadeva razvitost določene kompetence in kakšne so njegove možnosti za naprej, ne da bi to uporabil na trgu dela, za namen izobraževanja ali za pridobitev certifikata. V takih primerih boste pripravili povratno informacijo, v katero bodo vključene vse kategorije, ki jih je odrasli pri vrednotenju določene kompetence izkazal, poleg tega pa še vse izkazane pomanjkljivosti oziroma kategorije, pri katerih ni izkazal ustreznih znanj in spretnosti. Temeljna naloga povratne informacije je omogočiti korak naprej, torej **omogočiti odpravljanje vrzeli v razvitosti določene kompetence in njeno nadgradnjo**. Povratna informacija mora vsebovati jasne in natančne napotke ter predloge aktivnosti, ki bodo odraslemu pomagali pri odpravi ugotovljenih vrzeli in nadgradnjo kompetenc. Zapis povratne informacije je namenjen odraslemu, ta ga praviloma ne deli z drugimi (delodajalci, izobraževalci,...).

Da vam olajšamo "prevod" ocene odraslega na podlagi odgovorov iz vprašalnika v mnenje ali povratno informacijo, smo pripravili opise za interpretacijo razvitosti digitalne kompetence na vseh treh ravneh.

Pri opredelitvi smo izhajali iz splošne opredelitve digitalne kompetence v Priporočilih Sveta o ključnih kompetencah v vseživljenjskem učenju (2018) ter iz EUROPASS opredelitev vsebine te kompetence na posamezni ravni. Tovrsten zapis lahko služi svetovalcu kot izhodišče za oblikovanje konkretnega mnenja ali povratne informacije za vsakega posameznega odraslega, saj lahko, kot do sedaj, navedeno dopolnite s konkretnimi ugotovitvami iz vprašalnika, v smislu izpostavljanja tako dobrih, kot slabih področij razvitosti digitalne kompetence. Vaša povratna informacija bo tako bolj celovita, natančna, individualizirana ter opremljena s konkretnimi napotki v podporo razvoju manjkajočih dimenzij digitalne kompetence za vsakega posameznega odraslega.

3.1 Splošna opredelitev digitalne kompetence

V Priporočilih Sveta o ključnih kompetencah v vseživljenjskem učenju, je podana splošna opredelitev digitalne kompetence. *»Odrasli tehnologijo uporablja samozavestno, kritično in odgovorno ter je z njo v interakciji pri učenju, delu in družbenem udejstvovanju. Je informacijsko in podatkovno pismen, se z njeno pomočjo sporazumeva in sodeluje, je medijsko pismen, ustvarja digitalne vsebine (tudi programiranje), upošteva varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), upošteva vprašanja intelektualne lastnine, rešuje probleme ter kritično razmišlja. Uporablja napredne strategije iskanja informacij ter uporablja žive zaznamke za osveževanje informacij, ki jih tudi shranjuje v različnih formatih in v oblaku. Za komuniciranje uporablja široko paleto orodij za spletno komuniciranje, redno sodeluje tudi v spletnih omrežjih ter pogosto uporablja spletne storitve. Ustvarja zahtevnejše multimedijske vsebine v različnih formatih, z različnimi orodji, na različnih digitalnih platformah in v različnih programskih okoljih. Spletno stran oblikuje s pomočjo programskega jezika, vsebine tudi avtorsko zaščiti. Tehnične težave rešuje samostojno ter redno preverja varnostne nastavitve in sisteme na napravah oz. aplikacijah. Zaveda se razvoja novih tehnologij, razume delovanje novih orodij ter svoja računalniška znanja redno nadgrajuje.«* (Priporočila Sveta o ključnih kompetencah v vseživljenjskem učenju, 2018).

3.2 Opisi za posamezno raven za pripravo mnenja

Opisi za pripravo mnenja za posamezno raven, ki so predstavljeni v nadaljevanju, pa so prilagojeni po Europass prilogi Digitalne kompetence – Samoocenjevalna lestvica.

Opisali smo že, da lahko odrasli rešujejo vprašalnik za vrednotenje digitalne kompetence tako, da začnejo z reševanjem na eni ravni in prehajajo na druge ravni, lahko pa rešujejo vprašalnike na vsaki posamezni ravni posebej, brez prehajanja. V takem primeru bo mnenje ali povratno informacijo potrebno pripraviti za posamezno raven.

1. **Osnovni uporabnik:** na ravni osnovnega uporabnika odrasli razume, kako digitalne tehnologije podpirajo sporazumevanje, ustvarjalnost in inovativnost, hkrati pa se zaveda njihovih priložnosti, omejitev, vpliva in tveganj. Razume splošna načela,

mehanizme in logiko, na katerih temeljijo razvijajoče se digitalne tehnologije ter pozna osnovne funkcije in uporabo različnih naprav, programske opreme in mrež. Samostojno brska po spletu, hkrati pa se zaveda, da vse informacije na spletu niso vredne zaupanja in zna ovrednotiti njihovo verodostojnost. Informacije tudi shranjuje. Vzpostavi stik in komunicira s pomočjo komunikacijskih naprav ter uporablja storitve omogočene preko spleta (npr. e-uprava, e-davki, e-banka, e-zdravstvo). Pozna tudi spletna omrežja, ustvari in združuje tudi preproste digitalne vsebine, spreminja tudi osnovne nastavitve aplikacij, ki jih uporablja. Zaveda se, da vsebine, dosegljive na spletu niso varne in svoje naprave zaščiti. Pri tehničnih težavah zna poiskati pomoč in zastaviti ustrezna vprašanja. Pri reševanju težav uporablja tudi ustrezna digitalna orodja. Zaveda se, da mora svoja računalniška znanja nenehno nadgrajevati.

2. **Samostojni uporabnik:** *na ravni samostojnega uporabnika je odrasli sposoben uporabiti digitalne tehnologije za svoje aktivno državljanstvo in socialno vključevanje, sodelovati z drugimi in zmožen ustvarjalnosti za osebne, socialne ali poslovne cilje. Uporablja digitalne vsebine, dostopa do njih ter upravlja in varuje informacije, vsebine, podatke in digitalne identitete. Pri iskanju informacij uporablja različne brskalnike, uporablja tudi filtre. Informacije razvršča s pomočjo datotek in map ter dela varnostne kopije shranjenih informacij. Informacije aktivno deli preko spletnih skupnosti ter izmenjuje datoteke. Za komunikacijo uporablja naprednejše funkcije več orodij, pri tem se drži pravil spletnega komuniciranja. Uporablja orodja in urejevalnike za ustvarjanje spletnih strani ter ustvari preprosto spletno stran ali blog. Zna rešiti enostavne tehnične probleme ter različne težave pri uporabi naprav in programov tako, da preuči nastavitve in funkcionalnost programov ali orodij. Pozna nevarnosti spletne prevare ter tveganja rabe tehnologije za zdravje. Svoja računalniška znanja izpopolnjuje, svojih pomanjkljivosti se zaveda ter jih poskuša tudi odpraviti.*

3. **Usposobljeni uporabnik:** *na ravni usposobljenega uporabnika odrasli tehnologijo uporablja samozavestno, kritično in odgovorno ter je z njo v interakciji pri učenju, delu in družbenem udejstvovanju. Je informacijsko in podatkovno pismen, se z njeno pomočjo sporazumeva in sodeluje, je medijsko pismen, ustvarja digitalne vsebine (tudi programiranje), upošteva varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), vprašanja intelektualne lastnine, rešuje probleme ter kritično razmišlja. Uporablja napredne strategije iskanja informacij ter uporablja žive zaznamke za osveževanje informacij, ki jih tudi shranjuje v različnih formatih in v oblaku. Za komuniciranje uporablja široko paleto orodij za spletno komuniciranje, redno sodeluje tudi v spletnih omrežjih ter pogosto uporablja spletne storitve. Ustvarja zahtevnejše multimedijske vsebine v različnih formatih, z različnimi orodji, na različnih digitalnih platformah in v različnih programskih okoljih. Spletno stran oblikuje s pomočjo programskega jezika, vsebine tudi avtorsko zaščiti. Tehnične težave rešuje samostojno ter redno preverja varnostne nastavitve in sisteme na napravah oz. aplikacijah. Zaveda*

se razvoja novih tehnologij, razume delovanje novih orodij ter svoja računalniška znanja redno nadgrajuje.

3.3 Opisi digitalne kompetence za oblikovanje povratne informacije

V tem pripomočku smo opredelili opise za vsako posamezno raven razvitosti digitalne kompetence, ki vam je lahko v pomoč pri zapisu mnenja ali povratne informacije. Predvsem pri posredovanju slednje je še kako pomembno, da je jasna, enoznačna in da jo predvsem dobro in ustrezno razume odrasli, ki mu je tudi namenjena. Pomembo je, da **jasno izrazi močna področja**, izpostavi **pa tudi šibke kategorije in posreduje jasne napotke**, kako šibkosti odpraviti, kako kompetenco razvijati glede na potrebe odraslega.

Taka povratna informacija lahko deluje motivacijsko, zato je ključnega pomena, da jo odrasli ustrezno razume. S tem namenom smo opise digitalne kompetence, navedene zgoraj, skušali čim bolj približati vašim odraslim, zato smo jih pripravili še v poljudni obliki, ki vam bo lahko v pomoč pri razgovoru z njimi. V nadaljevanju jih navajamo:

1. **Osnovni uporabnik:** *Na ravni osnovnega uporabnika odrasli zna uporabljati različne digitalne naprave (telefon, računalnik) ne samo za pogovor, ampak tudi za iskanje informacij na spletu. Poleg tega informacije, ki jih bo v prihodnje še potreboval, zna tudi shraniti. Zna uporabljati tudi osnovne e-storitve in sicer: zna preveriti svoj bančni račun preko računalnika in telefona ter preko računalnika in telefona tudi plačati položnice; zna se naročiti na pregled s pomočjo elektronske napotnice ipd. Poleg tega pa zna poiskati pomoč, če se pri uporabi telefona ali računalnika pojavijo težave in zna tudi razložiti kaj ne deluje. Zaveda se, da vsebine, dosegljive na spletu niso varne in svoje naprave zna zaščititi z uporabo gesel in protivirusnega programa. Pri tehničnih težavah zna poiskati pomoč in zastaviti ustrezna vprašanja. Zaveda se, da mora svoja računalniška znanja nenehno nadgrajevati.*

Za raven osnovnega uporabnika lahko rečemo, da gre za osnovno raven digitalne kompetence ter, da je to raven, ki se uporablja predvsem v osebnem okolju odraslega, saj so izjave opredeljene tako, da preverjajo rabo digitalne kompetence odraslega glede na njegove osebne potrebe in interese.

2. **Samostojni uporabnik:** *Na ravni samostojnega uporabnika odrasli ne le uporablja različne e-storitve (npr. spletna banka, e-zdravstvo) ali išče in shranjuje informacije iz spleta, temveč zna tudi sam ustvariti preprosto spletno stran ali blog. Ko se pojavijo težave, odrasli zna enostavne tehnične probleme rešiti sam in pri tem ne potrebuje pomoči drugih. Zna ovrednotiti verodostojnost informacij na spletu, naprave tudi zaščiti z antivirusnimi programi tako, da uporablja različna gesla. Svoja računalniška znanja izpopolnjuje.*

Na ravni samostojnega uporabnika lahko rečemo, da je digitalna kompetenca opredeljena tako, da izkazuje ne le njeno rabo v osebnem okolju temveč se skozi posamezne izjave kaže, da je njena uporaba pomembna tudi pri delu.

3. **Usposobljeni uporabnik:** *Na ravni usposobljenega uporabnika odrasli tehnologijo uporablja samozavestno, kritično in odgovorno ter je z njo v interakciji pri učenju, delu in družbenem udejstvovanju. Je informacijsko in podatkovno pismen, se z njeno pomočjo sporazumeva in sodeluje, je medijsko pismen, ustvarja digitalne vsebine (tudi programiranje), upošteva varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), vprašanja intelektualne lastnine, rešuje probleme ter kritično razmišlja. Uporablja napredne strategije iskanja informacij ter uporablja žive zaznamke za osveževanje informacij, ki jih tudi shranjuje v različnih formatih in v oblaku. Za komuniciranje uporablja široko paleto orodij za spletno komuniciranje, redno sodeluje tudi v spletnih omrežjih ter pogosto uporablja spletne storitve. Ustvarja zahtevnejše multimedijske vsebine v različnih formatih, z različnimi orodji, na različnih digitalnih platformah in v različnih programskih okoljih. Spletno stran oblikuje s pomočjo programskega jezika, vsebine tudi avtorsko zaščiti. Tehnične težave rešuje samostojno ter redno preverja varnostne nastavitve in sisteme na napravah oz. aplikacijah. Zaveda se razvoja novih tehnologij, razume delovanje novih orodij ter svoja računalniška znanja redno nadgrajuje.*

Na ravni usposobljenega uporabnika je digitalna kompetenca najvišje razvita, vključuje znanja, spretnosti in stališča (vrednote), ki so potrebni v tehnološko zahtevnejših osebnih in delovnih okoljih odraslega.

V **prilogi** najdete še **prikaz navedb opisov** v preglednici, ki jo boste lahko kot pripomoček uporabljali pri pripravi mnenja ali posredovanju povratne informacije odraslemu.

Priloga: Preglednica z opisi digitalne kompetence na treh ravneh (osnovni uporabnik, samostojni uporabnik, usposobljeni uporabnik)

RAVEN/OPISI	OSNOVNI UPORABNIK	SAMOSTOJNI UPORABNIK	USPOSOBLJENI UPORABNIK
MNENJE	<p>Na ravni osnovnega uporabnika odrasli razume, kako digitalne tehnologije podpirajo sporazumevanje, ustvarjalnost in inovativnost, hkrati pa se zaveda njihovih priložnosti, omejitev, vpliva in tveganj. Razume splošna načela, mehanizme in logiko, na katerih temeljijo razvijajoče se digitalne tehnologije ter pozna osnovne funkcije in uporabo različnih naprav, programske opreme in mrež. Samostojno brska po spletu, hkrati pa se zaveda, da vse informacije na spletu niso vredne zaupanja in zna ovrednotiti njihovo verodostojnost. Informacije tudi shranjuje. Vzpostavi stik in komunicira s pomočjo komunikacijskih naprav ter uporablja storitve omogočene preko spleta (npr. e-uprava, e-davki, e-banka, e-zdravstvo). Pozna tudi spletna omrežja, ustvari in združuje tudi preproste digitalne vsebine, spreminja tudi osnovne nastavitve aplikacij, ki jih uporablja. Zaveda se, da vsebine, dosegljive na spletu niso varne in svoje naprave zaščiti. Pri tehničnih težavah zna poiskati pomoč in zastaviti ustrezna vprašanja. Pri reševanju težav uporablja tudi ustrezna digitalna orodja. Zaveda se, da mora svoja računalniška znanja nenehno nadgrajevati.</p>	<p>Na ravni samostojnega uporabnika je odrasli sposoben uporabiti digitalne tehnologije za svoje aktivno državljanstvo in socialno vključevanje, sodelovati z drugimi in zmožen ustvarjalnosti za osebne, socialne ali poslovne cilje. Uporablja digitalne vsebine, dostopa do njih ter upravlja in varuje informacije, vsebine, podatke in digitalne identitete. Pri iskanju informacij uporablja različne brskalnike, uporablja tudi filtre. Informacije razvršča s pomočjo datotek in map ter dela varnostne kopije shranjenih informacij. Informacije aktivno deli preko spletnih skupnosti ter izmenjuje datoteke. Za komunikacijo uporablja naprednejše funkcije več orodij, pri tem se drži pravil spletnega komuniciranja. Uporablja orodja in urejevalnike za ustvarjanje spletnih strani ter ustvari preprosto spletno stran ali blog. Zna rešiti enostavne tehnične probleme ter različne težave pri uporabi naprav in programov tako, da preuči nastavitve in funkcionalnost programov ali orodij. Pozna nevarnosti spletne prevare ter tveganja rabe tehnologije za zdravje. Svoja računalniška znanja izpopolnjuje, svojih pomanjkljivosti se zaveda ter jih poskuša tudi odpraviti.</p>	<p>Na ravni usposobljenega uporabnika odrasli tehnologijo uporablja samozavestno, kritično in odgovorno ter je z njo v interakciji pri učenju, delu in družbenem udeleževanju. Je informacijsko in podatkovno pismen, se z njeno pomočjo sporazumeva in sodeluje, je medijsko pismen, ustvarja digitalne vsebine (tudi programiranje), upošteva varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), upošteva vprašanja intelektualne lastnine, rešuje probleme ter kritično razmišlja. Uporablja napredne strategije iskanja informacij ter uporablja žive zaznamke za osveževanje informacij, ki jih tudi shranjuje v različnih formatih in v oblaku. Za komuniciranje uporablja široko paleto orodij za spletno komuniciranje, redno sodeluje tudi v spletnih omrežjih ter pogosto uporablja spletne storitve. Ustvarja zahtevnejše multimedijske vsebine v različnih formatih, z različnimi orodji, na različnih digitalnih platformah in v različnih programskih okoljih. Spletno stran oblikuje s pomočjo programskega jezika, vsebine tudi avtorsko zaščiti. Tehnične težave rešuje samostojno ter redno preverja varnostne nastavitve in sisteme na napravah oz. aplikacijah. Zaveda se razvoja novih tehnologij, razume delovanje novih orodij ter svoja računalniška znanja redno nadgrajuje.</p>
POVRATNA INFORMACIJA	<p>Na ravni osnovnega uporabnika odrasli zna uporabljati različne digitalne naprave (telefon, računalnik) ne samo za pogovor, ampak tudi za</p>	<p>Na ravni samostojnega uporabnika odrasli ne le uporablja različne e-storitve (npr. spletna banka, e-zdravstvo) ali išče in shranjuje informacije iz spleta, temveč zna tudi sam ustvariti</p>	<p>Na ravni usposobljenega uporabnika odrasli tehnologijo uporablja samozavestno, kritično in odgovorno ter je z njo v interakciji pri učenju, delu in družbenem</p>

iskanje informacij na spletu. Poleg tega informacije, ki jih bo v prihodnje še potreboval, zna tudi shraniti. Zna uporabljati tudi osnovne e-storitve in sicer: zna preveriti svoj bančni račun preko računalnika in telefona ter preko računalnika in telefona tudi plačati položnice; zna se naročiti na pregled s pomočjo elektronske napotnice ipd. Poleg tega pa zna poiskati pomoč, če se pri uporabi telefona ali računalnika pojavijo težave in zna tudi razložiti kaj ne deluje. Zaveda se, da vsebine, dosegljive na spletu niso varne in svoje naprave zna zaščititi z uporabo gesel in protivirusnega programa. Pri tehničnih težavah zna poiskati pomoč in zastaviti ustrezna vprašanja. Zaveda se, da mora svoja računalniška znanja nenehno nadgrajevati.

Za raven osnovnega uporabnika lahko rečemo, da gre za osnovno raven digitalne kompetence ter, da je to raven, ki se uporablja predvsem v osebnem okolju odraslega, saj so izjave opredeljene tako, da preverjajo rabo digitalne kompetence odraslega glede na njegove osebne potrebe in interese.

preprosto spletno stran ali blog. Ko se pojavijo težave, odrasli zna enostavne tehnične probleme rešiti sam in pri tem ne potrebuje pomoči drugih. Zna ovrednotiti verodostojnost informacij na spletu, naprave tudi zaščiti z antivirusnimi programi tako, da uporablja različna gesla. Svoja računalniška znanja izpopolnjuje.

Na ravni samostojnega uporabnika lahko rečemo, da je digitalna kompetenca opredeljena tako, da izkazuje ne le njeno rabo v osebnem okolju temveč se skozi posamezne izjave kaže, da je njena uporaba pomembna tudi pri delu

udejstvovanju. Je informacijsko in podatkovno pismen, se z njeno pomočjo sporazumeva in sodeluje, je medijsko pismen, ustvarja digitalne vsebine (tudi programiranje), upošteva varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), upošteva vprašanja intelektualne lastnine, rešuje probleme ter kritično razmišlja. Uporablja napredne strategije iskanja informacij ter uporablja žive zaznamke za osveževanje informacij, ki jih tudi shranjuje v različnih formatih in v oblaku. Za komuniciranje uporablja široko paleto orodij za spletno komuniciranje, redno sodeluje tudi v spletnih omrežjih ter pogosto uporablja spletne storitve. Ustvarja zahtevnejše multimedijske vsebine v različnih formatih, z različnimi orodji, na različnih digitalnih platformah in v različnih programskih okoljih. Spletno stran oblikuje s pomočjo programskega jezika, vsebine tudi avtorsko zaščiti. Tehnične težave rešuje samostojno ter redno preverja varnostne nastavitve in sisteme na napravah oz. aplikacijah. Zaveda se razvoja novih tehnologij, razume delovanje novih orodij ter svoja računalniška znanja redno nadgrajuje

Na ravni usposobljenega uporabnika je digitalna kompetenca najvišje razvita, vključuje znanja, spretnosti in stališča (vrednote), ki so potrebni v tehnološko zahtevnejših osebnih in delovnih okoljih odraslega.

Viri

Digitalna kompetenca (Europass), (b.d.). Pridobljeno s:

<https://europass.cedefop.europa.eu/sl/resources/digital-competences>

Mlinar, V. (2019). *Ocenjevanje kompetenc zaposlenih*. V: Vilič Klenovšek, T. (ur.). *S svetovanjem za zaposlene do večje vključenosti v izobraževanje in usposabljanje*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje. (2018). UL 2018 / C189 /01, 22. 5. 2018.